

VÁLTOZÓ JOGSZABÁLYOK – 2023. márciusi hatályba lépéssel

A Schengeni Információs Rendszer keretében történő információcserével összefüggő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2020. évi XLII. törvény

2020. május 28. napján a Magyar Közlönyben kihirdetésre került a Schengeni Információs Rendszer keretében történő információcserével összefüggő egyes törvények jogharmonizációs célú módosításáról szóló 2020. évi XLII. törvény.

Hatályba lépés

A törvény a határforgalom-ellenőrzés terén a Schengeni Információs Rendszer (SIS) létrehozásáról, működéséről és használatáról, a Schengeni Megállapodás végrehajtásáról szóló egyezmény módosításáról, valamint az 1987/2006/EK rendelet módosításáról és hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. november 28-i (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet 66. cikk (2) bekezdése és a rendőrségi együttműködés és a büntetőügyekben folytatott igazságügyi együttműködés terén a Schengeni Információs Rendszer (SIS) létrehozásáról, működéséről és használatáról, a 2007/533/IB tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az 1986/2006/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 2010/261/EU bizottsági határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2018. november 28-i (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet 79. cikk (2) bekezdése szerinti bizottsági határozatban meghatározott napon lép hatályba.

A Schengeni Információs Rendszer (EU) 2018/1861 európai parlamenti és tanácsi rendelet és (EU) 2018/1862 európai parlamenti és tanácsi rendelet értelmében végzett műveleteinek a megkezdésére vonatkozó időpont meghatározásáról szóló, 2023. január 30-i (EU) 2023/201 bizottsági végrehajtási határozat 1. cikke akként rendelkezik, hogy a Schengeni Információs Rendszer az (EU) 2018/1861 rendelet és az (EU) 2018/1862 rendelet értelmében végzett műveleteit 2023. március 7-én kezdi meg.

A fentiek alapján a Schengeni Információs Rendszer módosított verziójának éles üzemű indításával összefüggő jogszabályok hatálybaléptetéséről szóló 1/2023. (II. 15.) BM határozat megállapította, hogy a törvény 2023. március 7. napján lép hatályba.

A törvény bíróságokat érintő rendelkezései az alábbiak.

Új polgári nemperes eljárás

A törvény új polgári nemperes eljárást vezet be a bírósági polgári nemperes eljárásokban alkalmazandó szabályokról, valamint egyes bírósági nemperes eljárásokról szóló 2017. évi CXVIII. törvény (a továbbiakban: Bpnt.) új 7/B. alcímmel való kiegészítésével: A jogellenes elvitellel veszélyeztetett gyermekek tekintetében szükséges utazás megakadályozásával járó figyelmeztető jelzés elhelyezése iránti eljárás, valamint a figyelmeztető jelzés felülvizsgálata iránti eljárások.

1. Az eljárás tárgya

A figyelmeztető jelzés elhelyezése iránti eljárást:

a szülő, vagy ha a gyermek gyámság alatt áll, a gyám vagy a gyámhatóság jogosult megindítani
azon másik szülő, a gyermek más, a Ptk. szerinti hozzátartozója vagy a gyám ellen, akinek a részéről a gyermek jogellenes elvitelének veszélye fennáll.

2. Hatáskör és illetékesség

A nemperes eljárás a járásbíróóság hatáskörébe tartozik.

Kizárólagos illetékesség: a gyermek lakóhelye vagy ennek hiányában tartózkodási helye szerint illetékes törvényszék székhelyén működő járásbíróóság.

Ha a gyermek lakóhelye vagy ennek hiányában tartózkodási helye a fővárosban van, a Pesti Központi Kerületi Bíróság illetékes.

Ha az illetékes bíróság nem állapítható meg, a figyelmeztető jelzés elhelyezése iránti eljárásra a Pesti Központi Kerületi Bíróság illetékes.

3. Kérelem tartalmi elemei

A kérelemnek tartalmaznia kell:

az eljáró bíróság megjelölését és azokat az adatokat, amelyekből a bíróság illetékessége – ha az ügyben külföldi elem van, a joghatósága – megállapítható, a kérelmező, valamint képviselője nevét, lakóhelyét vagy székhelyét, továbbá a kérelem előterjesztésére való jogosultság jogcímét és arra vonatkozó okirati bizonyítékot,

a kérelmezett nevét, lakóhelyét,

a jogellenes elvitellel veszélyeztetett gyermek nevét, anyja nevét, születési helyét és idejét, lakóhelyét, ennek hiányában tartózkodási helyét,

azoknak a tényeknek, körülményeknek a megjelölését, amelyek alapján fennáll annak konkrét és nyilvánvaló veszélye, hogy az adott gyermeket jogellenesen és rövid időn belül elvihetik Magyarországról

a bíróság döntésére irányuló határozott kérelmet.

A bíróság a figyelmeztető jelzés elhelyezése iránti eljárásban soron kívül jár el és a feleket az eljárásban költségmentesség illeti meg.

3. Meghallgatás

A bíróság a feleket meghallgathatja.

A bíróság az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket meghallgatja.

A meghallgatást legkésőbb a kérelemnek a bírósághoz érkezésétől számított nyolcadik napra kell kitűzni.

Ha a meghallgatáson a kérelmező nem jelenik meg és távolmaradását alapos indokkal nem menti ki, a bíróság a figyelmeztető jelzés elhelyezése iránti eljárást megszünteti.

Nem akadály a döntés meghozatalának az, ha a kérelmezett nem jelenik meg személyesen a meghallgatáson.

4. A kérelemről való döntés

A figyelmeztető jelzés elhelyezésének elrendelése esetén a bíróság – legfeljebb egy évre szólóan – meghatározza annak időtartamát.

A fellebbezés határideje a határozat közlésétől számított három nap.

A figyelmeztető jelzés elhelyezését elrendelő végzés előzetesen végrehajtható.

A bíróság a figyelmeztető jelzés elrendelése esetén:

annak Schengeni Információs Rendszerben történő elhelyezésére a körözési nyilvántartási rendszerben történő adatrögzítéssel intézkedik, ezzel egyidejűleg a SIRENE Irodát a végzés egy példányának megküldésével értesíti.

Ha a másodfokú bíróság a fellebbezés folytán a végzést megváltoztatja és a kérelmet elutasítja:

erről haladéktalanul értesíti a jelzést elhelyező bíróságot és ezzel egyidejűleg a SIRENE Irodát.

A jelzést elhelyező bíróság a figyelmeztető jelzést a körözés visszavonásával a körözési nyilvántartási rendszeren keresztül törli a Schengeni Információs Rendszerből.

5. A figyelmeztető jelzés elhelyezése iránti eljárás felülvizsgálata – 2 típus

Kérelmezetti felülvizsgálat

A figyelmeztető jelzés elhelyezését elrendelő végzésben meghatározott időtartam alatt előterjesztett kérelmében a kérelmezett kérheti a figyelmeztető jelzés elhelyezésének felülvizsgálatát és a figyelmeztető jelzés visszavonását.

Az eredeti eljárás kérelmezője ellen kell megindítani.

Kizárólagosan az a járásbíróság illetékes, amely a figyelmeztető jelzés elhelyezése iránti eljárást lefolytatta.

A kérelemnek az új tényeket, körülményeket kell tartalmaznia, amelyek azt bizonyítják, hogy már nem áll fenn annak konkrét és nyilvánvaló veszélye, hogy az adott gyermeket jogellenesen és rövid időn belül elvihetik Magyarországról. Ha már nem áll fenn annak konkrét és nyilvánvaló veszélye, hogy az adott gyermeket jogellenesen és rövid időn belül elvihetik Magyarországról, a bíróság a figyelmeztető jelzést visszavonja, ellenkező esetben a kérelmet elutasítja.

A végzés nem előzetesen végrehajtható.

A bíróság a figyelmeztető jelzést a visszavonó végzés jogerőre emelkedését követően törli a Schengeni Információs Rendszerből és ezzel egyidejűleg értesíti a SIRENE Irodát.

Kérelmezői felülvizsgálat

Az eljárás kérelmezője a figyelmeztető jelzés elhelyezését elrendelő végzésben meghatározott időtartam leteltét megelőzően, de legkésőbb az időtartam letelte előtt negyvenöt nappal előterjesztett kérelmében kérheti a figyelmeztető jelzés felülvizsgálatát.

Az eredeti eljárás kérelmezettje ellen kell megindítani.

Kizárólagosan az a járásbíróóság illetékes, amely a figyelmeztető jelzés elhelyezése iránti eljárást lefolytatta.

A kérelemnek azokat a tényeket, körülményeket kell tartalmaznia, amelyek alapján továbbra is fennáll annak konkrét és nyilvánvaló veszélye, hogy az adott gyermeket jogellenesen és rövid időn belül elvihetik Magyarországról, valamint amelyek szerint a jelzés célja szükségesnek és arányosnak bizonyult.

A bíróság a figyelmeztető jelzést legfeljebb egy évre szólan meghosszabbíthatja, ellenkező esetben a kérelmet elutasítja.

A figyelmeztető jelzést meghosszabbító végzés előzetesen végrehajtható.

Ha a másodfokú bíróság a fellebbezés folytán a végzést megváltoztatja és a kérelmet elutasítja, erről haladéktalanul értesíti a figyelmeztető jelzést elhelyező bíróságot, amely a jelzést törli a Schengeni Információs Rendszerből és ezzel egyidejűleg értesíti a SIRENE Irodát.